

Περὶ μετανοίας καὶ περὶ ἔξορίας τοῦ Ἀδὰμ

Ἁγίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου

Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. Εἶναι καλὸν πράγμα ἡ μετάνοια καὶ ἡ ὠφέλεια ποὺ προέρχεται ἀπὸ αὐτήν. Αὐτὸ γνωρίζοντας καὶ ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, ὁ θεός μας, ὁ ὁποῖος ὅλα τὰ γνωρίζει ἐκ τῶν προτέρων, εἶπε: «Μετανοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν». Θέλετε δὲ νὰ μάθετε ὅτι χωρὶς μετάνοια, καὶ μάλιστα μετάνοιαν ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ψυχῆς καὶ τοιαύτην ὅπως ὁ Λόγος τὴν ζητεῖ ἀπὸ ἐμᾶς, εἶναι ἀδύνατον νὰ σωθοῦμε; Ἀκοῦστε τὸν ἴδιον τὸν Ἀπόστολο ποὺ λέγει «... πᾶσα ἁμαρτία ἐκτός τοῦ σώματος ἐστίν... Ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει...». Καὶ πάλιν. «Παραστῆναι δεῖ ἡμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα ἀπολήψεται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς εἰ ἔπραξε, εἴτε ἀγαθὰ εἴτε φαῦλα». Ἦμπορεῖ λοιπὸν πολλὰς φορές λαμβάνοντας κάποιος ἀφορμὴν ἀπὸ αὐτὰ νὰ εἰπῇ: «εὐχαριστῶ τὸν θεόν, διότι δὲν ἐμόλυνα κανένα μέλος τοῦ σώματός μου μὲ κάποιαν πονηρὰ πράξη», καὶ ἔχει δῆθεν παρηγορία ἀπὸ αὐτό, ἐπειδὴ εἶναι ξένος ἀπὸ σωματικὴν ἁμαρτία. Ἀλλὰ ἀποκρίνεται ὁ Δεσπότης λέγοντας τὴν παραβολὴν περὶ τῶν δέκα παρθένων, καὶ δεικνύει σὲ ὅλους μας καὶ μᾶς βεβαιώνει ὅτι καθόλου δὲν ὠφελοῦμεθα ἀπὸ τὴν καθαρότητα τοῦ σώματος, ἐὰν δὲν συνυπάρχουν σ' ἐμᾶς καὶ οἱ ὑπόλοιπες ἀρετές.

Καὶ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ ὁ ἴδιος πάλιν ὁ Παῦλος μαζί με τὸν Δεσπότην φωνάζει: «Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὐ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον». Γιατί ὁμως εἶπε «διώκετε»; Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν σὲ μίαν ὥρα νὰ γίνωμε καὶ νὰ εἴμεθα ἅγιοι, ἀλλὰ πρέπει ἀρχίζοντας ἀπὸ τὰ μικρά, νὰ φθάσωμε προοδευτικῶς στὸν ἁγιασμόν καὶ τὴν καθαρότητα, καὶ διότι ἀκόμη καὶ χίλια χρόνια ἔαν ζήσωμε στὴν ζωὴν αὐτήν, οὐδέποτε θὰ ἠμπορέσωμε νὰ τὰ ἀποκτήσωμε αὐτὰ σὲ τέλειον βαθμό, ἀλλὰ βάζοντας ἀρχὴν καθημερινῶς, ὀφείλουμε νὰ ἀγωνιζώμεθα συνεχῶς.

Αὐτὸ ἐφάνέρωσε πάλιν ὁ ἴδιος λέγοντας, «Διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω (μήπως κατορθώσω δηλαδὴ) ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην (ἐκεῖνο δηλαδὴ γιὰ τὸ ὁποῖον καὶ ὁ Χριστὸς με ἔφερε κοντὰ του)». Διότι κάθε ἄνθρωπος ποὺ ἔχει ἀμαρτήσῃ, ὅπως ἐγὼ ὁ κατακεκριμένος, καὶ ἔκλεισε με τὸν βόρβορο τῶν ἡδονῶν τὶς αἰσθήσεις τῆς ψυχῆς του, ἀκόμη καὶ ἂν ὅλην τὴν περιουσίαν του τὴν διεμοίρασε στοὺς πτωχοὺς, καὶ ἐγκατέλειψε ὅλην τὴν δόξαν καὶ λαμπρότητα τῶν ἀξιομάτων καὶ πολυτέλειαν οἴκου καὶ ἵππων, ποιμνίων καὶ δούλων, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἴδιους φίλους του καὶ τοὺς συγγενεῖς του ὅλους, καὶ ἦλθε πτωχὸς καὶ ἀκτῆμων καὶ ἔγινε μοναχός, παρ' ὅλα αὐτὰ χρειάζεται τὰ δάκρυα τῆς μετανοίας, ὡς ἀναγκαῖα γιὰ τὴν ζωὴν του.

Καὶ αὐτὸ γιὰ νὰ ἀποπλύνῃ τὸν βόρβορο τῶν ἀμαρτημάτων του, καὶ ἀκόμη περισσότερο ἔαν εἶναι καλυμμένος, ὅπως ἐγὼ, με τὴν αἰθάλη καὶ τὸν βόρβορο τῶν πολλῶν του κακῶν, ὄχι μόνον στὸ πρόσωπο καὶ στὰ χέρια, ἀλλὰ σὲ ὅλον γενικῶς τὸ σῶμα του. Πράγματι, δὲν ἀρκεῖ γιὰ τὴν κάθαρσιν τῆς ψυχῆς μας ἡ διανομὴ τῶν ὑπαρχόντων, ἀδελφοί, ἔαν παραλλήλως δὲν κλαύσωμε καὶ δὲν θρηνήσωμε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας. Διότι νομίζω ὅτι ἔαν δὲν καθάρισω ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτόν μου με κάθε δυνατὴν προσπάθεια καὶ με τὰ δάκρυα ἀπὸ τὸν μολυσμὸν τῶν ἀμαρτημάτων μου, ἀλλὰ ἐξέλθω ἀπὸ τὸν βίον μολυσμένος, δικαίως θὰ γελάσῃ καὶ ὁ θεὸς εἰς βάρος μου καὶ οἱ ἄγγελοί του, καὶ θὰ ἐκβληθῶ στὸ πῦρ τὸ αἰώνιον με τοὺς δαίμονες. Ναί, πράγματι, ἔτσι εἶναι ἀδελφοί. Διότι τίποτε δὲν ἐφέραμε μαζί μας στὸν κόσμον, γιὰ νὰ τὸ δώσωμε

στόν θεόν ὡς ἀντίλυτρον γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας.

Εἶναι λοιπὸν δυνατὸν ἀδελφοί, σὲ ὅλους, ὄχι μόνον στοὺς μοναχοὺς ἀλλὰ καὶ στοὺς λαϊκοὺς, τὸ νὰ μετανοοῦν πάντοτε καὶ διαρκῶς, καὶ νὰ κλαίουں καὶ νὰ παρακαλοῦν τὸν θεόν, καὶ δι' αὐτῶν τῶν πράξεων νὰ ἀποκτήσουν καὶ ὅλες τὶς ὑπόλοιπες ἀρετές.

Ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀληθὲς τὸ ἐπιβεβαιώνει μαζί μου καὶ ὁ Χρυσόστομος Ἰωάννης, ὁ μέγας στύλος καὶ διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας, στοὺς λόγους του περὶ τοῦ Δαυίδ, ἐξηγώντας ἐκεῖ τὸν πεντηκοστὸν ψαλμό. Λέγει ὅτι εἶναι δυνατὸν κάποιος ποὺ ἔχει γυναίκα καὶ δούλους καὶ δοῦλες καὶ πλῆθος ὑπηρετῶν καὶ περιουσίαν πολλήν, καὶ διαπρέπει στὰ κοσμικὰ πράγματα, νὰ ἠμπορῇ ὄχι μόνον αὐτό, τὸ νὰ κλαίῃ δηλαδὴ καθημερινῶς καὶ νὰ προσεύχεται καὶ νὰ μετανοῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ φθάσῃ στὴν τελειότητα τῆς ἀρετῆς ἐὰν θέλῃ, καὶ νὰ λάβῃ Πνεῦμα Ἅγιον καὶ νὰ γίνῃ φίλος του θεοῦ καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ τὴν θέαν του, ὅπως ὑπῆρξαν πρὶν ἀπὸ τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ ὁ Ἄβραάμ, ὁ Ἰσαάκ, ὁ Ἰακώβ καὶ στὰ Σόδομα ὁ Λὼτ καί, γιὰ νὰ ἀφήσω τοὺς ἄλλους, ἐπειδὴ εἶναι πολλοί, ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Δαυίδ. Στὴν δὲ νέαν χάρη καὶ ἐπιφάνειαν τοῦ θεοῦ καὶ Σωτῆρος μας, ὁ ἀλιεὺς καὶ ἀγράμματος Πέτρος, ὁ ὁποῖος μαζί μὲ τὴν πενθερά του καὶ τοὺς ἄλλους ἐκήρυττε τὸν θεὸν ποὺ τότε ἐφανερώθη. Τοὺς δὲ ἄλλους ποῖος θὰ τοὺς ἀπαριθμήσῃ, ποὺ εἶναι περισσότεροι ἀπὸ τὶς σταγόνες τῆς βροχῆς καὶ ἀπὸ τοὺς ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ; Βασιλεῖς, ἀρχιερεῖς, ἐξουσιαστάς, γιὰ νὰ μὴν εἰπῶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ὄσους ἔζησαν μόνο μὲ τὰ ἀπαραίτητα, τῶν ὁποίων οἱ πόλεις καὶ οἱ οἰκίαι καὶ οἱ ναοὶ ποὺ ἐκεῖνοι φιλοτίμως ἀνήγειραν, τὰ γηροκομεῖα καὶ τὰ ξενοδοχεῖα, σώζονται καὶ ὑπάρχουν μέχρι τώρα;

Ὅλα αὐτὰ καὶ ὅταν ἦσαν ἀκόμη ἐκεῖνοι στὴν ζωὴ τὰ κατεῖχαν καὶ τὰ χρησιμοποιοῦσαν εὐσεβῶς, ὄχι ὡς κύριοι των, ἀλλὰ ὡς δοῦλοι τοῦ Δεσπότη μετεχειρίζοντο αὐτὰ τὰ ὁποῖα τοὺς ἔδωσε ὁ Κύριος, ὅπως ἦταν ἀρεστὸν σ' Ἐκεῖνον, «χρησιμοποιώντας μὲν τῷ κόσμῳ, οὐ καταχρώμενοι δέ», σύμφωνα μὲ τὸν Παῦλον. Γι' αὐτὸ καὶ τώρα, στὴν παροῦσα ζωὴ, ἔγιναν ἔνδοξοι καὶ λαμπροί, καὶ στοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας, στὴν Βασιλείαν τοῦ θεοῦ, θὰ γίνουν ἐνδοξότεροι καὶ λαμπρότεροι. Καὶ μάλιστα ἐὰν δὲν ἤμασταν

όκνηροὶ καὶ ράθυμοι καὶ καταφρονηταὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ πρόθυμοι καὶ ἄγρυπνοι καὶ προσέχαμε τὸν ἑαυτὸν μας, οὐδεμίαν ἀνάγκη θὰ εἶχαμε ἀποταγῆς ἢ κουρᾶς ἢ τῆς φυγῆς ἀπὸ τὸν κόσμον. Καὶ γιὰ νὰ σὲ βεβαιώσω γι' αὐτὸ ἄκουσε!

Ὁ θεὸς ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἔκαμε τὸν ἄνθρωπο βασιλέα ὅλων ὧν ὑπάρχουν ἐπάνω στὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ποὺ εὐρίσκονται κάτω ἀπὸ τὸν θόλον τοῦ οὐρανοῦ. Διότι βέβαια ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ τὰ ἄστρα, γιὰ τὸν ἄνθρωπον ἐδημιουργήθησαν. Τί λοιπόν; Ἄραγε ἐπειδὴ ἦταν βασιλεὺς ὅλων αὐτῶν τῶν ὀρατῶν, ἐβλάπτετο ἀπὸ αὐτὰ στὴν ἀπόκτηση τῆς ἀρετῆς; Ὅχι, καθόλου, ἀλλὰ ἐὰν ἐζοῦσε εὐχαριστώντας τὸν θεόν, ὁ ὁποῖος τὰ ἐδημιούργησε καὶ τοῦ τὰ ἔδωσε ὅλα, ἀκόμη περισσότερο θὰ εὐδοκίμοῦσε. Διότι ἐὰν δὲν παρέβαινε τὴν ἐντολὴν τοῦ Δεσπότη, δὲν θὰ ἔχανε αὐτὴν τὴν Βασιλεία, δὲν θὰ στεροῦσε τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀπὸ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἔκαμε αὐτό, δικαίως ἐξεδιώχθη, ἐξωρίσθη, ἔζησε καὶ ἀπέθανε. Καὶ θὰ σοῦ εἰπῶ ἓνα πράγμα τὸ ὁποῖον, νομίζω, κανεὶς δὲν τὸ ἀπεκάλυψε σαφῶς, ἀλλὰ ἔχει λεχθεῖ σκιωδῶς. Ποῖον; Ἄκου τὴν θείαν Γραφὴν ποὺ λέγει: «Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Ἀδὰμ (μετὰ τὴν παράβασιν ἐννοῶ). Ἀδὰμ ποῦ εἶ;». Γιατί τὸ εἶπεν αὐτὸ ὁ ποιητὴς τοῦ παντός; Ὅπωςδήποτε θέλοντας νὰ τὸν φέρῃ σὲ συναίσθηση, καὶ καλώντας τὸν σὲ μετάνοια, λέγει «Ἀδὰμ ποῦ εἶ;». Ἐξέτασε τὸν ἑαυτὸν σου, διαπίστωσε τὴν γύμνωσίν σου! Κοίτα ποῖον ἔνδυμα, ποίαν δόξαν ἐστερήθης. «Ἀδὰμ ποῦ εἶ;». Σὰν νὰ τὸν παρακαλῇ καὶ νὰ τοῦ λέγῃ: «Ναί, σύνελθε, ταπεινέ, ναί, ἄφησε τὸν τόπον ὅπου εἶσαι κρυμμένος. Ἀπὸ ἐμένα νομίζεις ὅτι κρύβεσαι; Εἶπε «Ἠμαρτον!».

Ἀλλὰ δὲν τὸ λέγει αὐτό, ἢ μᾶλλον ἐγὼ ὁ ἄθλιος δὲν τὸ λέγω, διότι ἰδικό μου εἶναι τὸ πάθος! Ἀλλὰ τί λέγει; «Τῆς φωνῆς σου ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἔγνων ὅτι γυμνὸς εἶμι καὶ ἐκρύβην». Καὶ τί τοῦ ἀπήντησε ὁ θεός; «Καὶ τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνὸς εἶ, εἰ μὴ ἐκ τοῦ ξύλου, οὐ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνον μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες;». Βλέπεις, ἀγαπητέ, μακροθυμίαν θεοῦ; Διότι ὅταν εἶπε: «Ἀδὰμ, ποῦ εἶ;», καὶ ἐκεῖνος δὲν ὠμολόγησε εὐθὺς τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ εἶπε «τῆς φωνῆς σου ἤκουσα, Κύριε καὶ ἔγνων ὅτι γυμνὸς εἶμι

καὶ ἐκρύβην», ὁ θεὸς δὲν ὠργίσθη, δὲν τὸν ἀπεστράφη ἀμέσως καὶ ὀριστικῶς, ἀλλὰ τοῦ δίδει εὐκαιρίαν νὰ ἀποκριθῆ καὶ δευτέραν φορά, καὶ λέγει: «τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνὸς εἶ; Εἰ μὴ ἐκ τοῦ ξύλου οὐ ἐνετειλάμην σοὶ τούτου μόνον μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες;». Πρόσεξε βάθος λόγων τῆς σοφίας τοῦ θεοῦ: «Τί λέγεις, ὅτι εἶσαι γυμνός, τοῦ λέγει, κρύβεις ὅμως τὴν ἁμαρτίαν σου; Μήπως νομίζεις ὅτι μόνον τὸ σῶμα σου βλέπω καὶ δὲν βλέπω τὴν καρδίαν καὶ τοὺς λογισμοὺς σου;». Διότι ὁ Ἀδάμ, ἐπειδὴ ἀπατήθη, ἤλπιζεν ὅτι ὁ θεὸς δὲν ἐγνώριζε τὴν ἁμαρτίαν του, καὶ ἔλεγε μέσα του κάπως ἔτσι: «ἐὰν εἰπῶ ὅτι εἶμαι γυμνός, τότε ἐπειδὴ ὁ θεὸς δὲν γνωρίζει, θὰ μοῦ εἰπῆ: καὶ γιατί εἶσαι γυμνός; Τότε ἐγὼ θὰ τοῦ ἀπαντήσω ἀρνητικὰ καὶ θὰ τοῦ εἰπῶ: δὲν γνωρίζω, καὶ ἔτσι θὰ τοῦ διαφύγω, καὶ θὰ ἀπολαύσω πάλι τὴν πρώτην μου στολή. Τουλάχιστον δὲν θὰ μὲ ἐκδιώξη, τουλάχιστον δὲν θὰ μὲ ἐξορίσῃ!».

Ἐνῶ συλλογίζετο αὐτά, ὅπως καὶ τώρα κάμουν πολλοὶ καὶ πρῶτος ἐγὼ ὁ ἴδιος, καὶ κρύπτουν τὰ ἁμαρτήματά τους, ὁ θεός, ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ πολλαπλασιάσῃ τὸ κρίμα του, λέγει: «Καὶ πόθεν ἔγνωσ ὅτι γυμνὸς εἶ, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου οὐ ἐνετειλάμην σοὶ μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες;». Σὰν νὰ λέγῃ. «Πράγματι, νομίζεις ὅτι κρύπτεσαι ἀπὸ ἐμέ; Δὲν γνωρίζω ἐγὼ τί ἔπραξες; Δὲν λέγεις τὸ «Ἥμαρτον»; Εἶπέ, πτωχέ: Ναί, ἀλήθεια, Κύριε, παρέβην τὴν ἐντολήν σου, ἔπταισα ἀκούοντας τὴν συμβουλή τῆς γυναικός, ἔσφαλα πολὺ ἀκολουθώντας τὸν λόγο τῆς καὶ παρακούοντας τὸν ἰδικόν σου, ἐλέησόν με! Ἀλλὰ δὲν λέγει τοῦτο, δὲν ταπεινώνεται. Νεῦρον ἀπὸ σίδερον ὁ αὐχένας τῆς καρδίας του, ὅπως ἀκριβῶς εἶναι καὶ ὁ ἰδικός μου. Διότι ἐὰν ἔλεγε αὐτό, θὰ ἔμενε στὸν Παράδεισο, καὶ ὅλον ἐκεῖνον τὸν κύκλο τῶν μυρίων κακῶν, τὸν ὁποῖον ὑπέστη ὅταν ἐξωρίσθη καὶ ἔμεινε κάτω στὸν Ἄδη τόσους πολλοὺς αἰῶνες, θὰ τὸν εἶχε ἀποφύγει τότε μὲ ἕναν μόνον λόγο.

Αὐτὸ εἶναι λοιπὸν ἐκεῖνο γιὰ τὸ ὁποῖο ἔχω ὑποσχεθῆ νὰ ὁμιλήσω. Καὶ ἄκου τὴν συνέχεια, γιὰ νὰ γνωρίσης ὅτι τὰ λόγια μου εἶναι ἀληθινά, καὶ τίποτε δὲν εἶναι ψεῦδος ἀπὸ ὅλα αὐτά. Εἶπεν ὁ θεὸς στὸν Ἀδάμ. «Ἦν ὥραν φάγεσθε ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὐ ἐνετειλάμην

ὕμῖν τούτου μόνον μὴ φαγεῖν, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε», δηλαδή τὸν ψυχικὸν θάνατο, πράγμα ποῦ καὶ ἔγινε τὴν ἰδίαν ὥρα, γι' αὐτὸ καὶ ἐγυμνώθη ἀπὸ τὴν ἀθάνατον στολήν του. Τίποτε περισσότερον δὲν εἶπεν ὁ θεὸς καὶ τίποτε περισσότερον δὲν ἔγινε. Διότι προγνωρίζοντας ὁ θεὸς ὅτι ὁ Ἀδὰμ πρόκειται νὰ ἀμαρτήσῃ, καὶ θέλοντας νὰ τὸν συγχωρήσῃ, ὅταν αὐτὸς μετανοοῦσε, μὲ τίποτε περισσότερον, ὅπως εἶπαμε, δὲν τὸν ἀπείλησε. Ἐπειδὴ ὅμως ἠρνήθη τὴν ἀμαρτίαν του, καὶ δὲν μετενόησε οὔτε ὅταν ἠλέγχθη ἀπὸ τὸν θεὸν (διότι εἶπε: «Ἡ γυνή, ἣν δέδωκάς μοι, αὕτη μὲ ἠπάτησεν», σὰν δηλαδή νὰ λέγῃ στὸν θεόν. «Σὺ ἔπταισες. Ἡ γυναικα, τὴν ὁποία σύ μοῦ ἔδωσες, αὕτη μὲ ἐξηπάτησε»), γι' αὐτὸ καὶ ὁ θεὸς τοῦ λέγει: «Ἐν κόπῳ καὶ ἰδρώτι φαγῆ τὸν ἄρτον σου, καὶ ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι ἡ γῆ» καὶ τελευταῖα ὅτι, «γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση». Ἦθελα νὰ μετανοήσῃς, λέγει, καὶ νὰ ἐπανέλθῃς στὴν προηγουμένην σου διαγωγή. Ἐπειδὴ ὅμως εἶσαι τόσο σκληρός, φύγε λοιπὸν ἀπὸ κοντά μου, καὶ ἡ ἀπομακρυνσή σου θὰ σοῦ εἶναι ἀρκετὴ γιὰ παιδαγωγία, ἐπειδὴ εἶσαι χῶμα, καὶ στὸ χῶμα θὰ ἐπιστρέψῃς.

Γνωρίζεις λοιπὸν τώρα ὅτι, ἐπειδὴ μετὰ τὴν παράβαση δὲν μετενόησε νὰ εἰπῆ «Ἠμαρτον», ἐξορίζεται καὶ προστάσσεται νὰ ζῆ μὲ κόπο καὶ ἰδρώτα. Γι' αὐτὸ καὶ κατεδικάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν γῆν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐλήφθη. Καὶ αὐτὸ γίνεται φανερόν ἀπὸ τὴν συνέχεια. Ἀφήνοντας λοιπὸν αὐτόν, ἔρχεται στὴν Εὔα, θέλοντας νὰ δείξῃ ὅτι δικαίως καὶ αὕτη θὰ ἐξορισθῆ, ἀφοῦ δὲν θέλει νὰ μετανοήσῃ, καὶ τῆς λέγει: «Τί τοῦτο ἐποίησας;» γιὰ νὰ εἰπῆ τουλάχιστον αὕτη τὸ «Ἠμαρτον». Διότι ποία ἄλλη ἀνάγκη ἔκαμε τὸν θεὸν νὰ τῆς ἀπευθύνη αὐτὰ τὰ λόγια, παρὰ μόνον γιὰ νὰ εἰπῆ: «Ἀπὸ τὴν ἀφροσύνη μου, Δέσποτα, τὸ ἔπραξα αὐτό, ἡ ταπεινὴ καὶ ἀθλία, καὶ παρήκουσα ἐσὲ τὸν Κυριόν μου. Ἐλέησόν με!». Ἀλλὰ δὲν εἶπε αὐτό. Καὶ τί εἶπε; «Ὁ ὄφις ἐξηπάτησέ με».

Ὡ τί ἀναισθησία! Καὶ συνωμίλησες μὲ τὸν ὄφιν, ὁ ὁποῖος σοῦ ὠμιλοῦσε κατὰ τοῦ Δεσπότου, καὶ προτίμησες αὐτόν ἀντὶ τοῦ θεοῦ ποῦ σὲ ἔπλασε, καὶ ἐθεώρησες προτιμοτέραν καὶ ἀληθεστέραν τὴν συμβουλήν ἐκείνου ἀπὸ τὴν ἐντολήν τοῦ Δεσπότου; Καὶ ἐπειδὴ οὔτε αὕτη ἠμπόρεσε νὰ εἰπῆ τὸ «Ἠμαρτον», ἐκβάλλονται ἀπὸ τὴν

τρυφήν, ἐξορίζονται ἀπὸ τὸν Παράδεισο καὶ ἀπὸ τὸν θεόν. Ἀλλὰ πρόσεχε, παρακαλῶ, τὸ βάθος τοῦ μυστηρίου τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ, καὶ μάθε καὶ διδάξου ἀπὸ αὐτὰ ὅτι, ἐὰν μετανοοῦσαν, δὲν θὰ εἶχαν ἐκδιωχθῆ, δὲν θὰ εἶχαν κατακριθῆ, δὲν θὰ εἶχαν καταδικασθῆ νὰ ἐπιστρέψουν στὴν γῆν ἀπὸ τὴν ὁποία προῆλθαν. Καὶ τί ἔγινε ἔπειτα; Ἄκουσε!

Ὅταν ἐξεδιώχθησαν καὶ ἔπεσαν ἤδη ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μέσα στοὺς ἰδρώτες καὶ τοὺς σωματικούς κόπους, ἤρχισαν δὲ νὰ πεινοῦν καὶ νὰ διψοῦν, καὶ συγχρόνως νὰ ριγοῦν καὶ νὰ τρέμουν καὶ νὰ πάσχουν αὐτὰ τὰ ὁποῖα καὶ ἐμεῖς πάσχουμε σήμερα, αἰσθάνθησαν περισσότερο τὴν δυστυχία καὶ τὸ κατάντημά τους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδίαν τὴν κακοφροσύνη τους, καὶ τὴν ἀνέκφραστον φιλανθρωπία τοῦ θεοῦ. Περιπατώντας λοιπὸν καὶ καθήμενοι ἔξω ἀπὸ τὸν Παράδεισο, μετανοοῦσαν, ἔκλαιαν, ἐθρηνοῦσαν, ἐκτυποῦσαν τὸ πρόσωπο, ἐξερρίζωναν τὰ μαλλιά τους, καταδικάζοντας μὲ ὀδυρμούς τὴν σκληροκαρδία τους, καὶ αὐτὸ ὄχι μόνον μίαν ἡμέραν οὔτε δύο ἢ δέκα, ἀλλὰ, πιστέψετε το, σὲ ὅλην τους τὴν ζωὴ. Καὶ πῶς δὲν θὰ ἔκλαιαν πάντοτε καὶ διαρκῶς, ἐνθυμούμενοι ἐκεῖνον τὸν πρᾶον καὶ ἤρεμον Δεσπότην, ἐκείνην τὴν τρυφήν τὴν ἀνέκφραστο, τὰ ἀπερίγραπτα κάλλη τῶν ἀνθέων ἐκείνων, τὴν ἀμέριμνον ἐκείνην καὶ ἀκοπίαστον ζωὴ, τίς ἀνόδους καὶ τίς καθόδους τῶν ἀγγέλων πρὸς αὐτούς; Διότι ὅπως ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν ἐκλεγῆ ἀπὸ κάποιον ἄρχοντα τοῦ παρόντος κόσμου ὡς προσωπικοὶ του ὑπηρέτες, ὅσον μὲν διατηροῦν ἀνόθευτον τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν τιμὴ καὶ τὴν δουλεία πρὸς τὸν κύριόν τους καὶ ἀγαποῦν αὐτὸν καὶ τοὺς ὁμοδούλους των, ἀπολαμβάνουν καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν παρρησία καὶ τὴν εὐνοια καὶ τὴν ἀγάπη του, ζώντας μέσα σὲ πολλὴν ἄνεση καὶ τρυφή καὶ σπατάλη. Ἐὰν ὅμως ἀλαζονευθοῦν κατὰ τοῦ κυρίου τους, καὶ ἀποθρασυνθοῦν καὶ ἀυθαδιάσουν ἐναντίον τῶν συνδούλων τους, τότε ἐκπίπτουν ἀπὸ τὴν πρὸς αὐτὸν παρρησία καὶ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν εὐνοιάν του, ἐξορίζονται σὲ χώρα μακρινήν, καὶ ὑποβάλλονται κατόπιν διαταγῆς του σὲ μυρίους πειρασμούς, μέσα σὲ κόπους καὶ σὲ μεγάλες ταλαιπωρίες. Ἔτσι ὅλο καὶ περισσότερο συνειδητοποιοῦν τὴν ἄνεση τὴν ὁποίαν ἀπελάμβαναν, καὶ πόσον ἐζημιώθησαν ἀπὸ τὴν στέρησιν τῶν ἀγαθῶν.

Τὸ ἴδιο ἔπαθαν καὶ οἱ πρωτόπλαστοι, οἱ ὅποιοι ὅσον ἦσαν στὸν Παράδεισον, ἀπελάμβαναν ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀγαθὰ, ἔπειτα ὅμως ἐξέπεσαν ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἐξωρίσθησαν. Ὅταν αἰσθάνθησαν ἀπὸ ποῦ ἔπεσαν, πάντοτε θρηνοῦσαν, πάντοτε ἔκλαιαν, ἐπικαλούμενοι τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ Κυρίου τους. Ἀλλὰ Αὐτὸς τί κάνει, ὁ πλούσιος σὲ ἔλεος καὶ βραδὺς σὲ τιμωρίες; Ἐπειδὴ εἶδε ὅτι ἐταπεινώθησαν, τὴν μὲν ἀπόφαση ποὺ εἶχε λάβει δὲν τὴν ματαιώνει ἐντελῶς –αὐτὸ τὸ ἔκαμε πρὸς σωφρονισμόν ἰδικόν μας, καὶ γιὰ νὰ μὴν ὑπερηφανεύεται κανεὶς κατὰ τοῦ ποιητοῦ τῶν ὄλων– προγυμνάζοντας δὲ ὡς θεὸς καὶ τὴν πτώση τους καὶ τὴν μετάνοιαν, εἶχε ὀρίσει ἀπὸ τὴν ἀρχὴν, ὅπως ὅποτε πρὶν νὰ δημιουργήσῃ τὰ πάντα, καὶ τὸν καιρὸν καὶ τὸν χρόνον καὶ πῶς καὶ πότε θὰ τοὺς ἀνακαλέσῃ ἀπὸ τὴν ἐξορία, μὲ τρόπο μυστικόν καὶ ἀπὸ κάθε κτίσμα ἀνεξιχνίαστο. Πράγματι, ἀκόμη καὶ ἂν ὅλα τὰ μυστήρια τῆς θείας αὐτῆς οἰκονομίας ἀποκαλυφθοῦν σὲ κάποιους, καὶ θελήσουν νὰ τὰ γράψουν, δὲν θὰ φθάσῃ οὔτε ὁ χρόνος οὔτε τὸ χαρτὶ οὔτε τὸ μελάνι, οὔτε ὁ κόσμος ὅλος θὰ χωρέσῃ τὰ βιβλία αὐτὰ ποὺ θὰ γραφοῦν. Ὅπως λοιπὸν ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν εἶχεν εἰπεῖ καὶ προορίσει ἀπὸ πρὶν, ἔτσι ἀκριβῶς καὶ ἔπραξε. Καὶ αὐτοὺς τοὺς ὁποίους γιὰ τὴν ἀναίδειάν τους καὶ γιὰ τὴν ἀμετανόητο καρδίαν καὶ γνώμην ἐξεδίωξε ἀπὸ τὸν Παράδεισον, ὅταν μετενόησαν ὅπως ἔπρεπε, καὶ ἐταπεινώθησαν ἀξίως, καὶ ἔκλαυσαν, καὶ ἐθρήνησαν, Αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὁ μόνος Μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος, ἀπὸ μόνον τὸν προάναρχον Πατέρα, κατήλθεν, ὅπως ὅλοι γνωρίζετε, καὶ ὄχι μόνον ἔγινε ἄνθρωπος ὅμοιος μὲ ἐκείνους, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθάνῃ ὅπως αὐτοὶ κατεδέχθη, προτιμώντας βίαιον καὶ ἐπονείδιστον θάνατον. Κατήλθε δὲ καὶ στὸν Ἄδη, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τοὺς ἀνέστησε. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ ὅποιος τόσα ἔπαθε γι' αὐτούς, γιὰ νὰ τοὺς ἀνακαλέσῃ ἀπὸ τὴν μακρὰν ἐκείνην ἐξορίαν, ἐὰν μετανοοῦσαν στὸν Παράδεισον, δὲν θὰ τοὺς συμπαθοῦσε; Καὶ πῶς ὄχι, ἀφοῦ εἶναι ἀπὸ τὴν φύσιν τοῦ φιλάνθρωπος, καὶ τοὺς ἐδημιούργησε ἀκριβῶς γι' αὐτό, γιὰ νὰ ἀπολαμβάνουν δηλαδὴ τὰ ἀγαθὰ του μέσα στὸν Παράδεισον καὶ νὰ δοξάζουν τὸν εὐεργέτην τους;

Ναί, πράγματι ἀδελφοί, αὐτό, ὅπως φρονῶ, θὰ ἐγίνετο. Γιὰ νὰ μάθης δὲ καὶ τὰ ὑπόλοιπα, καὶ νὰ πιστεῦσης περισσότερο στὸν

λόγον, ἄκου καὶ τὰ ἐξῆς: Ἐὰν εἶχαν μετανοήσει ὅταν ἀκόμη ἦσαν μέσα στὸν Παράδεισον, ἐκεῖνον τὸν ἴδιον Παράδεισο θὰ ἀπελάμβαναν καὶ τίποτε περισσότερο. Ἐπειδὴ δὲ γιὰ τὴν ἀμετανοησία τους ἐξεβλήθησαν, μετὰ ταῦτα ζώντας μέσα στὶς θλίψεις, μετενόησαν καὶ ἔκλαυσαν πολύ. Αὐτά, ὅπως εἶπα, δὲν θὰ τὰ ἐπάθαιναν, ἐὰν εἶχαν μετανοήσει μέσα στὸν Παράδεισον. Γιὰ τοὺς πόνους λοιπὸν αὐτοὺς καὶ τοὺς ἰδρῶτες καὶ τοὺς κόπους, καὶ γιὰ τὴν καλὴν τους μετάνοια, θέλοντας ὁ Δεσπότης Θεὸς νὰ τοὺς τιμήσῃ καὶ νὰ τοὺς δοξάσῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς κἀνῃ νὰ λησμονήσουν ὅλα ἐκεῖνα τὰ δεινά, τί κάνει; Πρόσεξε, παρακαλῶ, τὸ μέγεθος τῆς φιλανθρωπίας! Ὅταν κατῆλθε στὸν Ἄδη καὶ τοὺς ἀνέστησε, δὲν τοὺς ἀποκατέστησε πάλι στὸν Παράδεισον ἀπὸ ὅπου ἐξέπεσαν, ἀλλὰ τοὺς ἀνέβασε σ' αὐτὸν τὸν ἴδιον τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἀφοῦ ὁ Κύριος ἐκάθισε ἐκ δεξιῶν τοῦ προανάρχου Πατρός του καὶ Θεοῦ, τί λέγεις ὅτι τὸν ἔκαμε αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἦταν κατὰ φύσιν δοῦλος του; Τὸν ἔκαμε κατὰ χάριν πατέρα του! (ἀφοῦ ὁ ἴδιος αὐτοαποκαλεῖται Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου). Εἶδες σὲ ποῖον ὕψος τὸν ἀνέβασε ὁ Δεσπότης, γιὰ τὴν μετάνοια καὶ τὴν ταπείνωση καὶ τοὺς θρήνους καὶ τὰ δάκρυά του;

Ὡ δύναμις τῆς μετανοίας καὶ τῶν δακρύων! Ὡ πέλαγος ἀνεκφράστου φιλανθρωπίας καὶ ἀνεξιχνιάστου ἐλέους, ἀδελφοί! Διότι ὄχι μόνον ἐκεῖνον, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς ἀπογόνους του, ἐμᾶς δηλαδὴ τὰ τέκνα του, οἱ ὁποῖοι μιμούμεθα τὴν ἐξομολόγησιν ἐκείνου, τὴν μετάνοια, τὸν θρήνο, τὰ δάκρυα καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα προεἶπαμε, τοὺς ἐτίμησε καὶ τοὺς ἐδόξασε, τόσον ὅσον καὶ ἐκεῖνον, ὅσους μέχρι σήμερα κάνουν ὅπως ἔκανε ἐκεῖνος, καὶ ὅσους θὰ τὸν μιμηθοῦν ἀπὸ σήμερα, εἴτε κοσμικοὶ εἶναι εἴτε μοναχοί. «Ἀμήν», εἶπεν ὁ ἀψευδὴς Θεός, «οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτοὺς ποτέ, ἀλλ' ὡς ἀδελφούς μου καὶ φίλους καὶ πατέρας καὶ μητέρας καὶ συγγενεῖς καὶ συγκληρονόμους μου ἀναδείξω αὐτούς, καὶ ἐδόξασα καὶ δοξάσω. Καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, καὶ τῆς ζωῆς αὐτῶν καὶ εὐφροσύνης καὶ δόξης οὐκ ἔσται τέλος ποτέ».

Τί ὠφέλησε, εἶπέ μου ἀδελφέ, τοὺς πρωτοπλάστους ἢ ἀκοπίαστος καὶ ἀμέριμνος ζωὴ μέσα στὸν Παράδεισον, ἀφοῦ ἐραθύμησαν, καὶ

ἀπὸ ἀπιστίαν πρὸς τὸν θεὸν κατεφρόνησαν καὶ παρέβησαν τὴν ἐντολή του; Διότι ἐὰν τὸν εἶχαν πιστεύσει, δὲν θὰ ἐθεωροῦσε ἡ Εὐὰ τὸν ὄφι πλέον ἀξιόπιστον, ὁ δὲ Ἄδὰμ τὴν Εὐὰ πλέον ἀξιόπιστον ἀπὸ ἑκείνου, ἀλλὰ θὰ εἶχαν φυλαχθῆ νὰ μὴ φάγουν ἀπὸ τὸ φυτόν. Ἐπειδὴ ὅμως ἔφαγαν καὶ δὲν μετενόησαν, ἐξεβλήθησαν. Ἀπὸ τὴν ἐξορίαν πάλι καθόλου δὲν ἐβλάβησαν, ἀλλὰ καὶ πάρα πολὺ ὠφελήθησαν, καὶ αὐτὸ συνετέλεσε στὴν σωτηρίαν ὅλων μας. Διότι ἀφοῦ κατῆλθεν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ὁ Κύριός μας, κατετρόπωσε τὸν ἐχθρό μας, τὸν θάνατον, παραδίδοντας ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτόν Του, καὶ ἔτσι ἐματαίωσεν ἐντελῶς τὴν καταδίκην ποὺ προῆλθε ἀπὸ τὴν παράβαση τοῦ προπάτορος. Καὶ ἀναγεννώντας καὶ ἀναπλάττοντας καὶ ἀπαλλάσσοντάς μας τελείως ἀπὸ αὐτὴν μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα, μᾶς καθιστᾷ ἐντελῶς ἐλευθέρους στὸν κόσμον αὐτόν, καὶ μὴ ἐνεργουμένους τυραννικῶς ἀπὸ τὸν ἐχθρόν. Ἀλλὰ τιμώντας μας μὲ τὸ αὐτεξούσιον μὲ τὸ ὁποῖον μᾶς εἶχε προικίσει ἀπ' ἀρχῆς, μᾶς δίδει περισσοτέραν δύναμιν ἐναντίον του, ὥστε ὅποιοι θέλουν νὰ τὸν νικοῦν μὲ εὐχέρειαν μεγαλυτέραν ἀπὸ ὅλους τοὺς πρὸ τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ ἀγίους. Καὶ μετὰ τὸν θάνατόν τους νὰ μὴν ὀδηγοῦνται καὶ αὐτοὶ ὅπως ἐκεῖνοι κάτω στὸν Ἄδη, ἀλλὰ στὸν οὐρανὸ καὶ στὴν τρυφή καὶ τὴν ἀπόλαυση ποὺ ἐπικρατεῖ ἐκεῖ, καὶ νὰ ἀξιῶνται: νὰ ἀπολαμβάνουν τώρα μὲν σὲ μέτριον βαθμὸ, μετὰ δὲ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασι, πλήρως ὅλην τὴν αἰωνίαν χαρά.

Νὰ μὴ προφασίζονται λοιπὸν αὐτοὶ ποὺ ἐπιζητοῦν προφάσεις, οὔτε νὰ λέγουν ὅτι εἶναι πλήρης ἡ ἐπιρροὴ τῆς παραβάσεως τοῦ Ἄδὰμ ἐπάνω μας, καὶ ὅτι αὐτὸ εἶναι ποὺ μᾶς ἐλκύει πρὸς τὰ κάτω, πρὸς τὴν ἁμαρτία. Διότι ὅποιοι τὸ σκέπτονται καὶ τὸ λέγουν αὐτό, νομίζουν ὅτι ἀνωφελῶς καὶ ματαίως ἔγινε ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου καὶ θεοῦ μας, πράγμα ποὺ μόνον οἱ αἰρετικοὶ λέγουν, ὄχι οἱ πιστοί. Πράγματι, γιὰ ποῖον ἄλλον λόγον κατῆλθε καὶ ἐγεύθη τὸν θάνατον, παρὰ μόνον βεβαίως γιὰ νὰ καταργήσῃ τὴν καταδίκην ποὺ προῆλθε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ γένος μας ἀπὸ τὴν δουλεία καὶ ἐνέργειαν τοῦ ἐχθροῦ ποὺ τὸ πολεμεῖ; Διότι αὐτὸ εἶναι ἡ πραγματικὴ αὐτεξουσιότης, δηλαδή τὸ νὰ μὴν ἐξουσιαζώμεθα μὲ ὁποιοδήποτε τρόπον ἀπὸ κάποιον ἄλλον. Ἐπειδὴ ἐμεῖς μὲν ὡς τέκνα ἐκείνου ποὺ ἡμάρτησε εἴμεθα μέχρι τότε ἁμαρτωλοί, ὡς τέκνα ἐκείνου ποὺ παρέβη τὴν ἐντολὴν παραβάτες,

ὡς τέκνα ἐκείνου ποὺ ἔγινε δοῦλος τῆς ἀμαρτίας δοῦλοι κι ἐμεῖς τῆς ἀμαρτίας, ὡς τέκνα ἐκείνου ποὺ ἐδέχθη τὴν κατάραν καὶ ἐνεκρώθη ἐπικατάρατοι καὶ ἐμεῖς καὶ νεκροί, ὡς τέκνα ἐκείνου ποὺ ἐπηρεάσθη ἀπὸ τὴν συμβουλήν τοῦ πονηροῦ καὶ ὑπεδουλώθη σ' αὐτόν, καὶ ἔχασε τὸ αὐτεξούσιον, εἴχαμε κι ἐμεῖς δεχθεῖ τὴν ἐπήρειαν αὐτοῦ, καὶ εἴχαμε καταδυναστευθῆ ἀπὸ τὴν τυραννικὴν του ἐξουσίαν. Ὁ θεὸς ὅμως κατῆλθε καὶ ἐσαρκώθη, ἔγινε ἄνθρωπος ὅπως ἐμεῖς χωρὶς ὅμως τὴν ἀμαρτία, καὶ ἔλυσε τὴν ἀμαρτίαν, ἠγίασε δὲ τὴν σύλληψη καὶ τὴν γέννηση, καὶ ἐπειδὴ ἀνετράφη ὀλίγον κατ' ὀλίγον, εὐλόγησε κάθε ἡλικίαν. Καὶ ὅταν ἔγινε τέλειος ἄνδρας, τότε ἤρχισε τὸ κήρυγμα, διδάσκοντάς μας νὰ μὴ προτρέχουμε σὲ ὅ,τιδήποτε, καὶ νὰ μὴ προλαμβάνουμε ἐκείνους ποὺ ἐλευκάνθησαν στὴν σύνεση καὶ στὴν ἀρετὴν, ὅσοι μάλιστα εἴμεθα νέοι στὴν φρόνηση καὶ δὲν ἔχουμε ἀνδρωθῆ. Ἐδέχθη ἐπάνω του ὅσα ἦσαν πρὸς τὸ συμφέρον μας, καὶ ἀφοῦ ἐφύλαξε ὅλες τὶς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ Πατρὸς αὐτοῦ, ἔλυσε τὴν παράβαση, καὶ ἐλευθέρωσε τοὺς παραβάτες ἀπὸ τὴν καταδίκη. Ἐγινε δοῦλος ἀναλαμβάνοντας μορφήν δούλου, καὶ ἐπανεφέρε ἐμᾶς τοὺς δούλους στὸ δεσποτικὸν ἀξίωμα, ἀναδεικνύοντάς μας δεσπότες τοῦ πρώην τυράννου.

Καὶ τὸ μαρτυροῦν αὐτὸ οἱ ἅγιοι, οἱ ὁποῖοι καὶ μετὰ θάνατον ἀποδιώκουν ὡς ἀδυναμούς καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ὑπασπιστάς του. Μὲ τὴν σταύρωσίν του ὁ ἴδιος ἔγινε κατάρα, καὶ ἔλυσε ὅλην τὴν κατάρα τοῦ Ἀδάμ. Ἀπέθανε, καὶ μὲ τὸν θάνατόν του κατετρόπωσε τὸν θάνατον. Ἀνέστη, καὶ ἐξηφάνισε τὴν δύναμη καὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐχθροῦ, ὁ ὁποῖος διὰ μέσου τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀμαρτίας ἔχει τὴν ἐξουσίαν ἐναντίον μας. Διότι βάζοντας μέσα στὸ θανατηφόρο δηλητήριον καὶ στὸ φαρμάκι τῆς ἀμαρτίας τὴν ἀνέκφραστον ἐνέργειαν τῆς θεότητος καὶ τὴν ζωοποιὸν ἐνέργειαν τοῦ σώματός του, ἐλύτρωσε τελείως ὅλον τὸ γένος μας ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐχθροῦ. Καθαίροντας δὲ καὶ ζωοποιώντας μας μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα καὶ μὲ τὴν κοινωνίαν τῶν ἀχράντων μυστηρίων, τοῦ τιμίου σώματος καὶ τοῦ αἵματός του, μᾶς ἀποκαθιστᾷ ἁγίους καὶ ἀναμαρτήτους. Ἀλλὰ καὶ μᾶς ἀφήνει τὴν τιμὴν τοῦ αὐτεξουσίου, γιὰ νὰ μὴ φανοῦμε ὅτι ὑπηρετοῦμε τὸν Δεσπότην μὲ τὴν βία, ἀλλὰ μὲ τὴν προαίρεση. Καὶ ὅπως ὁ Ἀδὰμ ἦταν στὸν Παράδεισον ἐξ ἀρχῆς ἐλεύθερος, ξένος πρὸς τὴν ἀμαρτία καὶ τὴν

βία, ὑπήκουσε δὲ στὸν ἐχθρὸν μὲ τὸ αὐτεξούσιον θέλημά του, ἐξηπατήθη καὶ παρέβη τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, ἔτσι καὶ ἐμεῖς, ἀναγεννώμενοι μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἀπαλλασσόμεθα ἀπὸ τὴν δουλεία καὶ γινόμεθα αὐτεξούσιοι, καὶ ἐὰν δὲν ὑπακούσωμε στὸν ἐχθρὸν μὲ τὴν ἰδικὴν μας θέληση, δὲν ἠμπορεῖ μὲ ἄλλον τρόπο νὰ ἐνεργήσῃ κάτι ἐναντίον μας.

Πράγματι, ἐὰν πρὶν ἀπὸ τὸν νόμο καὶ τὴν παρουσία τοῦ Χριστοῦ, χωρὶς ὅλα αὐτὰ τὰ βοηθήματα, πολλοὶ καὶ ἀναρίθμητοι εὐηρέστησαν τὸν Θεὸν καὶ ἀνεδείχθησαν ἄμεμπτοι, ὅπως ὁ δίκαιος Ἐνώχ, τὸν ὁποῖον μετέθεσε τιμώντας τὸν μὲ τὸν τρόπον αὐτό, καὶ ὁ Ἡλίας τὸν ὁποῖον παρέλαβε στὸν οὐρανὸν μὲ ἄρμα πύρινον, τί θὰ ἀπολογηθοῦμε ἐμεῖς, οἱ ὁποῖοι μετὰ τὴν χάρη καὶ τὴν τοιαύτη καὶ τόσο μεγάλην εὐεργεσίαν, οὔτε ἴσοι μὲ τοὺς πρὸ τῆς χάριτος εὐρισκόμεθα, ἀλλὰ ζοῦμε μέσα στὴν ραθυμία, καὶ καταφρονοῦμε τὶς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ τὶς παραβαίνουμε; Καὶ αὐτὸ μετὰ τὴν κατάργηση τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἁμαρτίας, μετὰ τὴν ἀναγέννηση τοῦ βαπτίσματος καὶ τὴν προστασία τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ τὴν ἐπισκίαση καὶ ἐπέλευση τοῦ ἰδίου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅτι θὰ τιμωρηθοῦμε, ἐὰν ἐπιμένωμε στὸ κακόν, περισσότερο ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἠμάρτησαν ὅταν ἐπικρατοῦσε ὁ νόμος, τὸ ἐδήλωσε ὁ Παῦλος λέγοντας. «Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἕνδικον μισθαποδοσίαν, πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας;».

Ἄς μὴ ἀποδίδῃ λοιπὸν τὴν εὐθύνην καὶ ἄς μὴ κατηγορῇ τὸν Ἀδάμ, ἀλλὰ τὸν ἑαυτὸν του καθένας ἀπὸ ἐμᾶς, ὁ ὁποῖος περιπίπτει σὲ ὁποιαδήποτε ἁμαρτίαν, καὶ ἄς ἐπιδεικνύῃ ἀξίαν μετάνοια ὅπως ἐκεῖνος, ἐὰν βεβαίως θέλῃ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν αἰωνίαν ἐν Χριστῷ ζωὴν...

Ἐκεῖνος ποὺ συλλογίζεται πάντοτε τὶς ἁμαρτίες του, καὶ συνεχῶς βλέπει ἐμπρὸς του τὴν μέλλουσαν κρίσιν, καὶ μετανοεῖ, καὶ κλαίει θερμῶς, αὐτὸς ὑπερβαίνει ὅλα μαζὶ τὰ πάθη καὶ τὰ ἁμαρτήματα, καὶ τὰ ὑπερνικᾷ ἀνυψούμενος ἀπὸ τὴν μετάνοιαν, ὥστε νὰ μὴν ἠμπορῇ οὔτε ἓνα ἀπὸ αὐτὰ νὰ φθάσῃ καὶ νὰ προσεγγίσῃ τὴν ψυχὴ του στὸ ὕψος ἐκεῖνο ποὺ πετᾷ. Ἐὰν δὲ ὁ

νοῦς μας, πτερωμένος ἀπὸ τὴν μετάνοια καὶ τὰ δάκρυα, καὶ ἀπὸ τὴν πνευματικὴν ταπείνωση ποὺ γεννᾶται ἀπὸ αὐτά, δὲν ἀνυψωθῆ στοῦ ὕψος τῆς ἀπαθείας, δὲν θὰ ἠμπορέσωμε νὰ ἐλευθερωθοῦμε, δὲν θὰ παύσουν νὰ μᾶς κεντοῦν πότε τὸ ἕνα, πότε τὸ ἄλλο πάθος, καὶ νὰ μᾶς κατασπαράσσουν σὰν ἄγρια θηρία.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον, ἐξ αἰτίας αὐτῶν, θὰ χάσωμε τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, καὶ ἀπὸ αὐτὰ πάλι θὰ τιμωρηθοῦμε αἰωνίως. Γι' αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ ὅλους, πνευματικοί μου πατέρες καὶ ἀδελφοί, καὶ ποτὲ δὲν θὰ παύσω νὰ παρακαλῶ τὴν ἀγάπη σας, νὰ μὴν ἀμελήσετε τὴν σωτηρία σας, ἀλλὰ μὲ κάθε τρόπο νὰ προσπαθήσετε νὰ ἀνυψωθῆτε ὀλίγον ἀπὸ τὴν γῆ. Καὶ ὅταν γίνῃ αὐτὸ τὸ θαῦμα, τὸ ὁποῖο θὰ σᾶς καταπλήξῃ, τὸ νὰ ἀνυψωθῆτε δηλαδὴ ἀπὸ τὴν γῆ καὶ νὰ ὑπερίπτασθε στὸν ἀέρα, δὲν θὰ θελήσετε πλέον νὰ κατέλθετε οὔτε κἄν γιὰ λίγο καὶ νὰ σταθῆτε στὴν γῆν. Λέγοντας δὲ «γῆν» ἐννοῶ τὸ σαρκικόν, καὶ «ἀέρα» τὸ πνευματικόν φρόνημα. Διότι ἐὰν ὁ νοῦς ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς καὶ τὰ πάθη, καὶ δι' αὐτοῦ ἀντικρύσωμε τὴν ἐλευθερίαν τὴν ὁποία μᾶς ἐχάρισεν ὁ Χριστός, δὲν θὰ καταδεχθοῦμε πλέον νὰ κατέλθωμε στὴν προηγουμένην δουλεία τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ σαρκικοῦ φρονήματος, ἀλλὰ συμφώνως μὲ τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, δὲν θὰ παύσωμε νὰ γρηγοροῦμε καὶ νὰ προσευχώμεθα, ἕως ὅτου μεταβοῦμε πρὸς τὴν ἐκεῖθεν μακαριότητα καὶ τύχωμε τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, «χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν».

Ἄγ. Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου, Κατήχ. Ε